

Ik zie een ster

Arturia richt zich steeds meer op hardware in plaats van pure software. Na de Origin hardwaresynthesizer is er nu de Spark drummachine. Kan deze combinatie van hard- en software de concurrentie aan met de beproefde klassiekers en bijvoorbeeld Native Instruments Maschine?

door Ruud Lekx > ruud@interface.nl

En van de leuke bijkomstigheden van het werken voor Interface is dat je soms apparaten thuis krijgt die nog helemaal niet op de markt zijn. Zo staat hier op dit moment een van de twee Sparks die er in de gehele wereld zijn. Het gaat dan wel om een zogenaamde 'betaversie', en tijdens de testperiode stuurden de programmeurs van Arturia me dan ook regelmatig software-updates toe. Tegen de tijd dat Spark daadwerkelijk in de winkels ligt, zal het operating system wel helemaal klaar zijn.

Hard of soft

Spark is een beetje een vreemde eend in de bijt. Hij ziet eruit als een hardwaredrummachine, maar de hardware doet niks zonder de bij-

behorende software en fungeert dus in feite als een midicontroller voor die software. Op je beeldscherm zie je een exacte kopie van de hardware, maar hier worden de sounds gemaakt en bewerkt, en de patterns geprogrammeerd. Je kunt de controller in principe ook voor allerlei andere doeleinden gebruiken.

De software kan standalone gebruikt worden en als vst/au/rtaas-plug-in. De hardware heeft geen audio-outputs, maar alleen een usb-aansluiting en midi-in/out, waarmee de Spark in een hardware-omgeving kan worden geïntegreerd. Het geluid komt uit de audio-interface van je computer. Via usb wordt-ie van stroom voorzien, maar je kunt ook een externe adapter gebruiken.

De controller zelf is lekker stevig, maar de zijpanelen zijn gedeeltelijk open en gemaakt van toch wel erg flexibel plastic. De knoppen voelen goed stevig aan, evenals de druktoetsjes. De grote drumpads werken prima, maar hebben iets minder gevoel dan bijvoorbeeld bij een Akai MPC.

Overtuigend

Spark kan samples afspelen, maar is meer dan een veredelde sampleplayer. Arturia's modeling-techniek, die we kennen van hun synthesizers, wordt hier eveneens gebruikt. Afgezien van een aantal diepere instellingen en edits kun je de Spark helemaal vanaf de controller bedienen. Als je eenmaal een aantal kits en sounds hebt samengesteld, vergeet je al snel dat je op een midicontroller werkt, en kan het scherm bij wijze van spreken uit.

Spark biedt in totaal 480 instrumenten verdeeld over 30 kits met natuurlijk de sounds van de klassieke drummachines, maar ook een flink aantal akoestische drumklanken. Verder is er een 64-steps sequencer met veel functies, een 16-kanaals mixer met aardig wat effecten, Song mode, en een erg geslaagd fx-touchpad om realtime je beats door de mangel te halen. In de software zijn de diverse sounds ook nog flink te editen, met een stuk of twintig parameters per sound.

Als drummachine-fetisjist heb ik diverse van de door Spark geëmuleerde machines in de studio staan. We kunnen dus een op een gaan

INFO

- Prijs excl: € 499,-
- Distributie: M Works, 010 211 0170
- Internet: www.mworksonline.com, www.arturia.com

vergelijken, waarbij soms de Spark het onderspit delft. Maar niet zo snel als ik had gedacht, en met wat tweaken kom je vaak toch aardig in de buurt.

Met name digitale 12-bitters als de Sequential Drumtraks, Oberheim DMX of Linndrum klinken prima en overtuigen in een track. Wel mis je de echte gruisigheid bij het omlaag stemmen een beetje. De Drumtraks snare klinkt wat mat en de DMX snare juist wat te helder. De 808 is ook best goed te doen, al mis ik bij de bassdrum een goede attack: Miami bass lukt met Spark weer beter dan met mijn echte 808. De 909 kan deels zeker overtuigen.

Eigenlijk bevinden deze sounds zich ergens tussen de originelen en de meeste klonen. Ze zijn beter dan bijvoorbeeld een Drumstation, maar ik vind ze ook prettiger klinken dan een echte analoge Jomox, die voor mij altijd een beetje een 'net niet-sound' heeft. Bij tijd en wijle is de Spark wel iets te gepolijst, als een drummachine die al in de studio bewerkt is. Hij mist dan de ruwe power van de originelen, maar heeft die bij sommige sounds juist weer wel. De logge oempf van een omlaag gestemde Drumtraks bassdrum is bijvoorbeeld echt aanwezig.

Jeuk

Hoe authentiek het klinkt, zal voor veel gebruikers helemaal niet belangrijk zijn, maar wel dat je een goed gevoel krijgt bij een drummachine. En dat zit 'm vaak in kleine details. Daarom kan een beat op de ene machine meteen goed klinken, en op een andere machine totaal niet. Sounds hangen samen met stijlen: voor smerige Chicago house moet je een TR-707 of iets als een Drumtraks hebben, met andere machines lukt het net niet. De balans bij de Spark slaat in dit geval door naar de positieve kant, omdat het apparaat weet te inspireren en uitnodigt tot creatief programmeren. En daar gaat het uiteindelijk allemaal om; daagt het apparaat je uit en gaan je handen jeuken om aan de slag te gaan?

Maar pas op, Spark is meer dan een vintage emulator. Er zitten talloze andere sounds in

top, middle, bottom

waarmee liefhebbers van trance, hiphop en talloze andere stijlen aan hun trekken komen. En dat die sounds ook meteen editbaar zijn, is mooi. Daarbij is het wel jammer dat de draaisnelheid van de controller niet overeenkomt met die op het scherm: tien rondjes draaien op de controller is een maal links-rechts op je scherm. Wellicht is dat verholpen bij een volgende update. Gelukkig kun je knopbewegingen opnemen, dus bijvoorbeeld een verstermede tom kan deel uitmaken van je pattern.

Fratsen

In het sequencerdeel heb je 64 steps per pattern en 16 step-knoppen, dus je moet wat scrollen. Begrijpelijk, want anders was de Spark zes keer zo groot geworden. Je kunt je patterns inspelen via de pads of programmeren in de sequencer. Patterns zijn eigenlijk altijd editbaar, ook tijdens het afspelen. Voor het selecteren van patterns gebruik je namelijk andere knoppen dan voor de sequencer. Heel erg goed! Er zijn vier banken van zestien patterns, wat

in de praktijk voldoende zal zijn. Prettig is ook de shuffleknop, die je gewoon meteen op elk pattern kunt gebruiken.

Erg leuk is ook de Loop mode. Die werkt een beetje zoals de loopers in dj-software, en geeft je een enorme creatieve vrijheid. Je selecteert een loop binnen je pattern, waar je vervolgens allerlei fratsen mee uit kunt halen. Met Divide maak je de loop korter of langer, en met Move schuif je 'm door. Alles blijft daarbij in de maat, dus zo kun je heel eenvoudig varianten op je beats maken zonder die allemaal te hoeven programmeren.

Het FX touchpanel naast het display werkt net als bijvoorbeeld bij een Korg Kaosspad, en het leuke is dat je je vingerbewegingen op het pad van je 'beeldscherm-Spark' terugziet. Daar wordt ook een indeling getoond bij bijvoorbeeld de slicer, zodat je weet wat er gaat gebeuren voordat je je vinger ergens neerplant. Je vindt hier een filter (low, high en band pass), een slicer met verschillende modes, waaronder reverse en de Roller, waarmee je drumrolls ter plekke kunt maken. Dat kost wel even oefening, >>

>> want hier willen de beats en sounds nog wel eens uit het tempo lopen als je niet oppast.

Geheim

De software kent drie onderdelen: Top, Middle en Bottom. Middle, het deel dat je standaard ziet, is een weergave van de controller op het scherm. Top is een grafische weergave van je step sequencer. Hier zie je wel alle 64 stappen op een scherm, en je kunt hier ook zelf meteen patterns programmeren, resolutie en maatsoort instellen, et cetera. In het Bottom-scherm zie je in eerste instantie een plaatje van een drumstel, maar daaronder zitten de parameters voor je drumsounds. Hier kun je zelf kits maken door per pad de sound te kiezen en pan en volume in te stellen. Hier zit ook de mixer; voor volume, toewijzen van outputs en het instellen van aux 1 en 2 (kan ook op de controller), waarmee je de interne effecten toewijst aan

de sounds. Onder de libraryknop zie je welke kits en projects er allemaal tot je beschikking staan, met de bijbehorende sounds. Ook dit kun je op de controller zelf invoeren, maar op het beeldscherm is het allemaal wat overzichtelijker. In Bottom edit je ook de sounds zelf.

Spark kan nog iets dat Arturia wel geheim lijkt te willen houden (in de manual moet je er echt naar zoeken): je kunt je eigen samples inladen! Ik zou het van de daken schreeuwen, want het maakt Spark duizend maal creatiever. Werkt perfect met wav-, rex- en midbestanden. Via drag and drop kun je ook samples of patterns exporteren naar je daw.

Gevoel

Ik moet zeggen dat het werken met Spark me goed bevalt. Hij is eenvoudig en intuïtief, dus je hebt de handleiding nauwelijks nodig. Het meeste kun je direct vanaf de controller doen, zonder

op je scherm door bergen menu's te moeten bladeren. Dat maakt dat Spark je wel degelijk een hardwaregevoel geeft. Voor mij is dat belangrijk, en ook Arturia zelf legt zeer de nadruk op het hardwaregebeuren. Als je eenmaal door hebt hoe het programmeren en switchen van kits gaat, is het een heel elegante en flexibele oplossing. Binnen no time zet je goede beats in elkaar, die je in realtime ook nog eens lekker kunt bewerken met fx-pad en looper.

De grote concurrent is natuurlijk Native Instruments Maschine, die op dezelfde principes gebaseerd is. Het voordeel van Spark vind ik zelf het veel grotere aantal knoppen om je sounds te tweakken, maar daar staan weer minder drum-pads tegenover. Maschine heeft geen virtual modeling of virtueel-analoge synthese aan boord, maar Spark mist weer Maschine's sample-afdeling. Zo'n combinatie van hard- en software is wel heel aantrekkelijk en we zullen in de toekomst veel meer van dit soort producten zien.

SPECIFICATIES

- sound engine met TAE analoge synthese, multi-layered sampling en physical modelling
- 480 instruments/30 kits met virtuele versies van elektronische en sample-gebaseerde drummachines
- akoestische drumkits met een mix van physical modeling en samples.
- import sample, rex en midi
- 64 step sequencer met 16 knoppen
- 8 aanslag- en drukgevoelige drum-pads
- aanraakgevoelig fx-pad
- Advanced Loop mode met divide- and move-functies
- alle parameters te automatiseren via midi
- 16-kanaals mixer met 9 effecten: compressor, bit crusher, reverb, multiband eq, chorus, delay, distortion, phaser, plate reverb
- Song mode met maximaal 64 patterns per song
- Shuffle en Shift modes om grooves te humanizen
- toewijsbare encoders
- aluminium behuizing
- werkt als universele midicontroller
- standalone en vst/au/rtas-plug-in

Stel je eigen drumkit samen door per pad een sound te kiezen

Onhebbelijkheden

Natuurlijk is niet alles koek en ei bij de Spark. Over de knoppenresolutie en sommige sounds hebben we het al gehad, maar ook over de geluidenkeuze valt wat te zeggen. Waarom bijvoorbeeld die obligate synthesizersounds (strings, basjes, zelfs een 303)? Ik vind het weinig aan een beatmachine toevoegen. Die geheugenruimte had ook gebruikt kunnen worden voor meer drumsounds, bijvoorbeeld een Roland TR-707, want die mis ik wel een beetje hier. Ook klanken van echt oude ritmboxen als de CR78, Rhythm Ace of zoiets zouden hier zeker op z'n plaats zijn. Wel kun je die natuurlijk als sample laden.

Ons testexemplaar had nogal wat last van onhebbelijkheden die overduidelijk te maken hebben met het feit dat het nog een bètaversie is. We mogen aannemen dat dit in de productie-exemplaren opgelost zal zijn. Wel vermeldenswaard is de zeer verzorgde handleiding.

Conclusie

De Spark en ik konden het wel vinden samen; dat mag duidelijk zijn. Niet dat ik spontaan al mijn classics de deur uit zou gooien, maar niet iedereen heeft die in zijn studio en voor de 500 euro die Spark moet kosten, haal je wel heel wat in huis. Niet alleen goede emulaties van klassieke machines en talloze andere bruikbare (akoestische) drumsounds, maar ook een prettig bedienbare drummachine en een hardwarecontroller die je ook voor veel andere zaken kunt gebruiken. Diep in m'n hart denk ik wel dat de Spark nog veel cooler zou zijn geweest als echte hardwaremachine, maar dat zou consequenties hebben voor de verkoopprijs. Al met al is dit een prima compromis, waarbij prijs en mogelijkheden uiteindelijk zwaarder wegen dan puristische afwegingen. ■

HET OORDEEL

- + goede bedieningsinterface
- + fx-pad
- + eigen samples inladen
- resolutieknoppen